

Anti- pestprotocol

Doel anti-pestprotocol:

Kinderen, leerkrachten en ouders zorgen er samen voor dat It Pertoer een school is met een open en veilig schoolklimaat, zodat kinderen een fijne schooltijd hebben en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit protocol vormt de verklaring dat we (digitaal) pesten niet accepteren. Toch komt pesten helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school met elkaar serieus en volgens een vooraf bepaalde handswijze aanpakken. Dit betekent dat It Pertoer expliciet stelling neemt tegen (digitaal) pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij (digitaal) pestgedrag. Dit anti-pestprotocol geeft informatie over wat we doen om pesten te voorkomen (preventieve maatregelen) en hoe we ermee omgaan indien er gepest wordt (repressieve maatregelen). Hierdoor kan iedereen hieraan een bijdrage leveren en stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Wat is Pesten?

Een persoon wordt gepest als hij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen' (Olweus, 1992).

Pesten gebeurt niet altijd op dezelfde wijze. Er zijn verschillende vormen te onderscheiden: direct en indirect pesten. Het direct pesten is weer onder te verdelen in verbaal en fysiek pesten. Verbaal pesten houdt in dat men opmerkingen maakt over een opvallend kenmerk van de zondebok. Er wordt gescholden, allerlei verschillende scheldwoorden worden bedacht. Het kan zijn dat er woordspelingen worden gemaakt op iemands naam, uiterlijk, familie of een bepaalde gewoonte. Ook het uiten van bedreigingen tegen de zondebok valt onder verbaal pesten. Fysiek geweld is ook in velerlei vormen denkbaar. Voorbeelden van direct pesten zijn: altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen, opmerkingen maken over kleding, buiten school opwachten, slaan of schoppen, op weg naar huis achterna rijden. Indirect pesten bestaat in het opzettelijk buitensluiten van iemand buiten de groep of klas, het (on)opvallend roddelen over iemand of nooit uitgenodigd worden voor een verjaardagsfeestje. Pesten gebeurt zowel in school als buiten school en zowel in 'real life' als online.

Hoe willen we daar als school mee omgaan

Pesten wordt door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders) als probleem gezien en erkend. Pesten houdt niet op buiten de deuren van school. Hoewel de school niet direct verantwoordelijk is voor sommige situaties waarin gepest wordt, zal de school samen met ouders wel haar verantwoordelijkheid nemen en bijdragen om ook buiten school samen met leerlingen en ouders pestgedrag en peestsituaties op te lossen. Als voorbeeld zou online pest gedrag hier toe kunnen behoren. We zullen dan een inspanning doen om met alle partijen een oplossing te zoeken.

Preventie: Wat doen en verwachten we van kinderen, leerkrachten en ouders om pesten te voorkomen:

Als school proberen we pesten te voorkomen door binnen iedere groep het onderwerp met de kinderen te bespreken en met elkaar regels af te spreken voor het geval er gepest wordt. We stellen het onderwerp regelmatig aan de orde, er worden diverse werkvormen gehanteerd bijvoorbeeld in groepsopdrachten of in de kring. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Leerkrachten zijn alert op pestgedrag. (signaleren)

De afspraken die gemaakt worden zijn gebaseerd op drie uitgangspunten:

Respect: Wij hebben respect voor elkaar, voor onze omgeving, voor onze mening en voor onszelf.

Verantwoordelijkheid: Wij zijn verantwoordelijk voor ons eigen gedrag en voor afspraken die we samen maken. We accepteren wat gedaan dient te worden en doen dit zo goed mogelijk.

Samenwerking: Wij werken aan een gemeenschappelijk doel. We streven naar evenwicht tussen geven en nemen met respect voor de ander en voor onszelf.

Het voorbeeld van de leerkrachten en thuis de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat. Binnen de school zijn een **anti pestcoördinator** (Hanno Zomermaand) **en vertrouwenspersoon** (Gradeke Terra) actief. Zij zijn herkenbaar in hun rol voor ouders en leerlingen van de school.

Stelregels:

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van heldere regels. Binnen It Pertoer gelden de volgende stelregels:

regel 1: **Veilig**

Als de andere "stop hou op" of "ik vind dit niet leuk" zegt, dan stop ik ook of doe een stap terug. *"Probeer het eerst zelf op te lossen,..... maar als dat niet lukt (als je ruzie hebt met de ander en je komt er zelf niet uit, of je wordt gepest) dan vraag je hulp aan de leerkracht. Dit wordt niet gezien als klikken.*

regel 2: **Verantwoordelijk**

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pesten (bij de leerkracht) aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep en op school. Ook ouders hebben een verantwoordelijkheid om de leerkracht te informeren bij het signaleren van pestgedrag. Leerlingen, leerkrachten en ouders spannen zich allen in om pesten te voorkomen of te beëindigen.

regel 3: **Verbinding**

Samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Leerlingen, leerkrachten, ouders en directie lossen het probleem in overleg op. We ontvangen graag informatie en staan open voor suggesties. Dit neemt niet weg dat iedereen kan waken over zijn eigen grenzen.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden. De anti pestcoördinator heeft een rol in de preventie van pestgedrag.

Wat doen we als er gepest wordt:

Als leerkrachten (in samenwerking met ouders) signaleren dat pesten optreedt, wordt er duidelijk stelling genomen dat er niet gepest mag worden. De volgende aanpak wordt gehanteerd bij ruzies en pestgedrag:

stap 1: Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en er eerst zelf (en samen) uit te komen. Elk van de betrokkenen in de groep rond de pesters of gepesten kan initiatief nemen om de juf of meester in te schakelen.

stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt kan deze het probleem voorleggen aan een leerling uit de bovenbouw. Deze bovenbouw leerling gaat samen met de betrokken leerlingen in gesprek. Hiervoor zijn een aantal leerlingen aangewezen. Deze leerlingen zullen gecoacht worden in hoe ze deze gesprekken kunnen (bege)leiden.

stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en afspraken te maken. De anti-pestcoördinator wordt ingelicht en kan de leerkracht ondersteunen met tips.

De leerkracht gaat met de betreffende ouders en leerlingen in gesprek. Vanaf stap 3 worden notities gemaakt in de incidentenregistratie in Parnassys.

stap 4: Na 4 weken evalueert de leerkracht samen met leerlingen en ouders de gemaakte afspraken. Bij herhaling van pesterijen wordt het pestgedrag breder bekeken. Hierbij is aandacht voor de groepsdynamiek. De bevindingen worden binnen de school besproken met het oog op preventie. De anti pest coördinator wordt hierbij nadrukkelijker ingeschakeld. De consequenties van het gedrag worden aan de betreffende leerling(en) en ouders duidelijk gemaakt (zie bij consequenties op blz. 5).

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren of doorverwijzen.

Consequenties

Wanneer de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg achter het probleem in de klas te komen. Wanneer de leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest en daarna leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste leerling, dan de leerkracht gaat over tot de vervolgfases. Vanaf fase 1 wordt schriftelijke verslaglegging bijgehouden in incidentenregistratie in Parnassys.

fase 1:

- Er volgt een schriftelijke opdracht (b.v. stelopdracht met de 5 W's) over de toedracht en de rol van de pester in het pestprobleem.
- Door in gesprek te gaan met de leerling proberen we bewustwording te bereiken van wat hij / zij met het gepeste kind uithaalt.
- We kunnen afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Ouders worden op de hoogte gesteld van de afgesproken consequenties.

fase 2:

Bij aanhoudend pestgedrag schakelen we in overleg deskundige hulp in. Voorbeelden hiervan zijn de onderwijsbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk. Naast de leerkracht is ook de anti pestcoördinator en/of directie bij het gesprek aanwezig. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt en ondertekend door de betrokken partijen.

fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding

Begeleiding na aanleiding van pest gedrag geven we op It Pertoer via een drie-sporen beleid:

- begeleiding van de gepeste leerling
- begeleiding van de pester
- begeleiding van de andere kinderen van de groep

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien datje op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- In overleg met de Intern Begeleider/ Vertrouwenspersoon hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolbegeleidingsdienst, schoolmaatschappelijk werk.

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- contract afsluiten waarin de pester aangeeft hoe hij/zij het gedrag wil veranderen (dit kan ook voor de gepeste gelden).
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest — belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken' houding of een andere manier van gedrag aanleren.
- contact tussen ouders en de school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? (bijv. problematische thuissituatie, buiten gesloten voelen, jaloezie, verveling, de baas willen zijn (macht), voortdurende competitie aangaan, in een niet passende rol worden gedrukt).
- in overleg met de Intern Begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, schoolbegeleidingsdienst, schoolmaatschappelijk werk.

Begeleiding van andere kinderen in de groep

- de kinderen middels gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het pestgedrag (meelopers/zwijgers gedrag laten zien).
- de kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen.
- de kinderen stimuleren om voor een ander op te komen.
- de sterke kanten van de gepeste leerling benadrukken.
- samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buiten speelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar).
- de kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep.
- herhalen van de school- en groepsregels.
- benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelf respect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

Anti- pestcoördinator en vertrouwenspersoon

Indien een leerling zijn/haar (digitaal) pestprobleem niet rechtstreeks aan de eigen leerkracht durft te vertellen kan de leerling altijd met zijn probleem bij de vertrouwenspersoon terecht. In dat geval kan de vertrouwenspersoon in samenspraak met de leerling het probleem zelf ter hand nemen of terugkoppelen aan de leerkracht. Ook ouders kunnen terecht bij de vertrouwenspersoon. Bij zowel leerlingen, leerkrachten als ouders moet goed zichtbaar zijn wie de vertrouwenspersoon en wie de anti- pestcoördinator binnen de school is.

Taken anti-pest coördinator

- Kan leerlingen/collega's/ouders/directie helpen en adviseren met anti-pest zaken in de school.
- Signaleert pestgedrag van kinderen in de school.
- Kan pestgedrag in de school zo mogelijk voorkomen.
- Heeft de vaardigheden om pesten adequaat aan te pakken.

Vertrouwenspersoon

Voor ouders en leerlingen is het van belang om een laagdrempelig aanspreekpunt te hebben op school wanneer er gepest wordt. De wet schrijft voor dat iedere school een persoon aanstelt die het beleid tegen pesten coördineert en fungeert als aanspreekpunt. De vertrouwenspersoon is op elke school van OT4 de Intern begeleider.

De taken van een vertrouwenspersoon bestaan onder andere uit:

- het verzorgen van eerste opvang van leerlingen collega's die hulp en advies nodig hebben.
- het nagaan of een oplossing in de informele sfeer mogelijk is.
- het informeren over andere oplossingsmogelijkheden.
- het desgewenst begeleiden, als de zaak aan de orde gesteld gaat worden bij een klachtencommissie of de leiding / directie.
- het doorverwijzen naar andere hulpverlenende instanties.
- het geven van voorlichting over de aanpak van ongewenst gedrag.
- het adviseren en ondersteunen van leidinggevenden en management bij het voorkomen van ongewenst gedrag.
- het controleren van het registreren van gevallen van ongewenst gedrag.

Een vertrouwenspersoon gaat altijd vertrouwelijk om met de informatie.

Er is een geheimhoudingsplicht.

Ondertekening

Met dit pestprotocol willen alle betrokkenen op It Pertoer laten zien dat:

- alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen
- we door regels en afspraken zichtbaar te maken, het mogelijk maken dat kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voor doen, elkaar aan kunnen spreken op deze regels en afspraken.
- we door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, we alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan!

Dit protocol wordt onderschreven door leerkrachten en vertegenwoordigers van de ouders middels de medezeggenschapsraad en de directie.

Datum

Namens de MR

Namens de directie
